

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inzerati) se sprejemajo in veljá trispodna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 133.

V Ljubljani, v ponedeljek 15. junija 1885.

Letnik XIII.

V Ljubljani, 15. junija 1885.

Zahvala volilnega odbora, ki smo jo objavili 10. t. m., bila je sicer jako mirno pisana, pa je vendar hudo vznemirila prijatelje in pokrovitelje v dolenskih mestih izvoljenega g. poslanca. Z veliko večjo pravico, kakor „Ljubljanski List“ 11. t. m. smemo mi reči: „Vidimo žalibog iz tega, da tu ne gre več za kako načelo, ampak za osebo. Povdarja se povsod, da so od centralnega volilnega odbora nasvetovani državni poslanci, zvesti prijatelji Taaffejeve vlade, in „Ljubljanski List“ temu rad pritrjuje, čemu je bilo toraj treba tako silno nasprotovati izvolitvi grofa Margherija, ki ni nič manj zvest prijatelj iste vlade, kakor njegov nasprotni kandidat? Ako bi bilo šlo toraj le za načelo, da naj se podpirajo vladi prijazni poslanci, ne pa edino le za osebo g. profesorja, bi pač uradni organi ne bili imeli nobenega vzroka tako močno spodbijati kandiduro grofa Margherija in delati za g. profesorja, kakor da bi šlo za obstanek ali neobstanek dežele Kranjske, če je g. Šuklje v državnem zboru ali če ni. „Ljubljanski List“ bi skoraj mislil, a tega vendar sam ne verjame, da bi se drugi državni poslanci kakor si bode bali g. Šukljeta kot svojega tovariša. Prav ima, da tega ne verjame, g. profesorja se noben njegovih tovarišev ne boji, kakor pričajo obravnave deželnega zbora, bojimo se pa vsi, in ne državni poslanci sami, tiste razdvojenosti, ki se več ali manj povsod razodeva, kjer ima g. profesor kaj opraviti, ki se je med narodno stranko pri nekterih prilikah kazala že v zadnjem deželnem, ki je še očitneje na dan stopila o državnozbornih volitvah in ki bi narodno stranko tirala v propad in pogin, ako ji o pravem času ne pridemo v okom. Vsakteri vladi je sicer všeč, ako politična stranka, ki od nje zahteva kakih pravic, sama med seboj ni edina, ampak razdejana v več kosev; vendar nečemo trditi, da je gosp. prof. Šuklje ravno iz tega političnega vzroka našel tolike podpore pri uradnih osebah, z vso odločnostjo pa moramo povdarjati silno potrebo

trdne sloge najprej med vsemi našimi zastopniki, potem pa tudi med zastopniki slovenskih pokrajin sploh, ako hočemo od vlade doseči narodne pravice, brez katerih pravega narodnega življenja ni.

Najhuje pa je zbudla „Ljubljanski List“ v zahvali volilnega odbora opazka, da se bode v državnem zboru še govorilo o postavnosti te volitve. In kakor da bi se samega sebe čutil preslabega, da bi zagovarjal to postavnost, prihitela mu je na pomoč celó uradna „Laib. Zeitung“, ki si prizadeva dokazati, da je bila volitev v dolenskih mestih čisto postavna, in da je ne bo mogoče ovreči. Odkritosrčno povemo, da nas je ta članek osupnil. „Ljubljanski List“ je zatrjeval, da g. profesor Šuklje ni vladni kandidat, in zdaj ravno uradni list, ki je prej stanovitno molčal ter ni pisal ne za, ne zoper profesorja Šukljeja, njegovo izvolitev zagovarja ter vlado ž njim spravlja v nepovoljno zvezo.

Osupnil nas je pa ta članek „Laib. Zeitung“ tudi zaradi dokazov, s katerimi skuša vtrjevati postavnost dolenske volitve. Uradni list trdi, da so vasi Križevska vas, Svirkov vrh in Verčič, ki so z Metliko združene v eno občino, za deželni in državni zbor zmirom volile z Metliškim mestom, da so si s tem pridobile nekako pravico voliti z mestom. In ker se zoper njih volilno pravico nihče ni pritožil, bila je ta pravica tudi formalno nekako potrjena. Ta logika, pravimo, nas je osupnila; ker postavno imamo dežele, v katerih za deželni zbor vsi občani kake mestne občine volijo z mestno skupino, in pa dežele, v katerih volijo meščani in tržani sami v mestih, drugi vaščani pa volijo s kmečkimi občinami. Mešanih dežel, da bi nekteri vaščani volili v meščani, nekteri pa ne, postavno nimamo, in ako se je kje to godilo, godilo se je tihotapsko in se je takoj odpravilo, ko se je to zapazilo. Naša dežela spada k onim deželam, v katerih vaščani združeni z mestnimi občinami ne volijo z mesti, in Vrhniška volitev za deželni zbor je bila svoje dni ovržena, ker so z Vrhničani volili tudi posestniki s Hriba. Zapreče so za deželni zbor volile tudi s Kamnikom, pa deželno

predsedništvo jih je letos izbrisalo, ker pri nas vasi ne volijo z mesti. Enako bi bilo moralo izbrisati vaščane v Metliški občini; ako mu jih nihče ni naznanil, da so protipostavno v imeniku, predsedništva pač ne zadeva nobena krivda, toda njih volilna pravica zaradi tega še ni postala postavna in državni zbor bo popravil, kar je v nasprotju s postavo.

Državni zbor je pa, kadar je treba soditi o veljavnosti ali neveljavnosti te ali one volitve sam prvi in zadnji sodnik, zato je pa odveč, da se „Laib. Ztg.“ tolikanj poganja za omenjeno volitev. Državni zbor se ne bode oziral na osebo, naj jo tudi „Laib. Ztg.“ in „Ljubljanski List“ še tako toplo zagovarjata, ampak samo na načela, katerih pa tudi ne bode presojeval po člankih omenjenih listov, ampak po uradnih aktih ali pismih.

Mnogo bi se dalo še pisati o tej reči, pa nepotrebno se nam zdi ugibati, kaj bo storil državni zbor. Zato sklepamo z besedami „Ljubljanskega Lista“, ki je porabil to priliko, da je zopet nekoliko mahnil po volilnem odboru, potem pa pristavil, da tudi volilci imajo svoje pravice, ki izvirajo iz postave, in da nad centralnim volilnim odborom stojé volilci sami. Res je to, zato se je pa tudi centralni volilni odbor vselej najprej obrnil do volilcev, ter jih vprašal za njihovo mnenje. A tudi nad uradnimi osebami gledé volitve stojé volilci, in če ni tako, naj uradne osebe kar naravnost same volijo poslance in ni več treba drugih volilcev.

Politični pregled.

V Ljubljani, 15. junija.

Notranje dežele.

Volitve so dognane in 349 poslancev dobilo je zopet za novih šest let pooblastilo, da smejo v državnem zboru govoriti ter se poganjati za blagor ljudstva. Od teh poslancev je iz novega dobilo

LISTEK.

Izlet iz Gorice v Tržaško okolico.

(Konec.)

Po obedu smo šli k litanijam, ktere so lepo po slovensko pevali, in potem malo na sprehod po vrtu in pa zunaj poleg morja po cesti, ki pelje v Miramar. Na tej mi je g. župnik pokazal kraj, kjer je on ob času Tržaške razstave pozdravil v imenu njegovega vernega ljudstva Njih Veličanstvo cesarja v slovensčini blizo tako-le: „Radujemo se neizmerno prihoda Vašega Veličanstva ter Vas, presvitli cesar, zagotovljamo svoje neomahljive zvestobe in vdanosti do vse presvitile Vaše cesarske rodbine, kajti dokler bo živel slovenski narod na obalah tega morja (kazal je tje po morju), ne bo nikdar niti za las omahnila slovenska zvestoba. Da, nikdar ne bo jenjala naša vdanost in zvestoba do Vašega Veličanstva in vse Vaše presvitile rodbine!“ In ves v trumah zbrani narod slovenskih okoličanov je na to navdušeno in burno zaklical: „Živio naš presvitli cesar!“ Cesar je bil videzno ginjen od tolikanj odkritosrčnega sprejema in slovenske zvestobe. — Gosp. župnik mi je pa na dalje pripovedoval o žalostnih razmerah, v

kterih se nahajajo zdaj slovenski okoličani, kako da zatira lahonski magistrat slovenstvo v okolici. Saj je tudi sploh znano, da ravno neko visoko stoječe solnce, ki bi imelo že po svojem poklicu vedno zveste Slovence in Hrvate v Primorji ogrevati, nam kaže vedno svoj temen in čmeren obraz, med tem, ko se od druge strani zmiraj smehlja italijanski narodnosti.

Da bi se Tržaška okolica saj polagoma neizogibno poitalijančila, se je začelo djansko ravnati po nasvetu r. Hermeta in Bonghi-a, t. j.: Laški bogatini kupujejo posestva tako imenovane „Mandrije“, ter podijo slovenske obdelovalce teh zemljišč, ravno tako imenovane „Mandrijerje“ iz teh kupljenih posestev v Tržaški okolici, ter kličejo na nje obdelovalce samo furlanske in italijanske narodnosti in tako se odriva nalašč slovenski živelj sicer polagoma pa sistematično in gotovo od morja proč, dokler ne bo pal Trst in polasčena okolica kakor zrela hruška Italiji v žrelo. Tako računajo lahoni. Tako ruje ne le skrivaj, ampak tudi očitno Tržaška irredenta, in ni je moči, niti oblasti, ki bi se hotla živahno in vspešne vstavljati Tržaškim, istrskim in goriškim lahonom. In to je največa nevarnost, ki preti res zaradi pokupovanja posestev od strani gg. „italianissimov“ slovenski narodnosti v Tržaški oko-

lici. G. župnik, ki je sam okoličan in dober Slovenec, je zaradi tega, kakor mi je trdil, v skrbi, kakor mora biti vsak domoljub. Naj bi obilnoštevilni Tržaški in okoličanski domoljubi resno prevdarjali to stvar, da se ne bo enkrat govorilo: „Fuit Slovenia“ na obalah Tržaškega zaliva!

Ko sem se potem drugi dan na velikonočni ponedeljek sam preko morja sprehajal, sem govoril s tem in onim okoličanom o marsičem. Naletim tudi na onega, ki je bil prišel po-me z vozom na postajo, in ta je bil starešina Št. J. cerkve. Med drugim mi je pravil, da je služil tudi on že 1848. l. pri okoliškem batalijonu, pred katerim so imeli tudi Tržaški lahoni „rešpekt“. Štel je pa ta njih narodni batalijon 1600 mož, ki so bili prav narodno uniformirani, s kratkimi pod kolenimi razklanimi hlačami, temno-višnjevimi nogovicami in šolni; na klobuku je pa vihral šopek kapunovih peres, kakor pri ostalih lovecih. Ali žalibog, da ta strah lahonov je na vpitje Tržaških italianissimov 1869 vlada sama razpustila in to po znanih rabukah, ktere so nalašč ti sovražniki Avstrije proti vselej zvestim okoličanom po Trstu vganjali. Pravil mi je, da je bil on ono noč (l. 1848) na straži, ko so se hotli Piemontezi izkreati (na suho stopiti), pa da je okoličanska straža na njih čolne v temi streljala, na

mandate 126 mož, ostalih 227 je bilo pa že poprej ondi sedelo in so bili zopet voljeni. Sploh smemo z avstrijskega stališča na volitve oziraje se ž njimi zadovoljni biti, kajti povsod zmagala je avstrijska misel in je „irredenti“, tako laški kakor nemški spodletelo. Avstrija je v teku poslednjih šestih let nastopila pot zboljševanja narodnega gospodarstva in večina izvoljencev nam je porok, da te poti tudi sedaj ne bo zapustila. Naj bi le tudi res bilo, česar se nekteri listi nadjajo, da bode namreč že v bodočem državnem zboru dovršeno velikansko delo zboljšanja narodnega blagostanja in dosežen mir in sprava med narodi. Mogoče; Bog daj, ali mi tega ne moremo še verjeti, in z nami morda še marsikdo ne, kdor opazuje razdraženost duhov. Šest let je sicer dolga doba, pa vendar prekratka, da bi se Knotzi in Pickerti v Greuterje in Hohenwarte spremenili. Dokler pa tega ne bo vsaj po večem, se sprave ni nadjati! Kljub temu se bo pa dalo marsikaj, da, še prav mnogo doseči na polji narodnega gospodarstva, kar je za kmeta in gospoda poglavitna reč, če bo „železni obroč“ (nova desnica) zopet tako trden, kakor je bil sedaj! Volitve so se večinoma tako izvršile, da smemo Slovani zadovoljni biti, pa tudi vlada se lahko s ponosom ozira na nje. Bog daj novim poslancem le obilno ljubezni in vstrajnosti do dela, kterega se bodo letošnjo jesen lotili, in spravim razumom in krščanskim prepričanjem naj se ga lotijo in vspeh nove štetletne dobe bo še lepši, nego je bil do sedaj.

Kolikor se je do sedaj dal sestaviti površen pregled, sedelo je v bodočem državnem zboru 138 mož opozicije ali levičarjev, 22 srednje stranke ali „šviga-švagovcev“ in 193 desničarjev. Naj se srednja stranka tudi vedno z levičarji druži, vendar ne bodo dosegli več nego 160 glasov proti 193, ki jih ima večina na razpolaganje. Srednja stranka ostala bo toraj tudi sedaj še brez pravega pomena, kajti tudi desničarjem ne bo prav nič koristila, naj jim pride na pomoč ali ne. Razumljivo je, da bi bil njen pomen takoj drugačen, ako bi bila tolikanj močna, da bi z njeno pomočjo desničarji večino dveh tretjin imeli, kar pa ni mogoče. Važnosti jezička na tehtnici srednja stranka toraj v bodočem državnem zboru ne bo nikakor imela, pač pa utegne tu pa tam desničarjem škodljiva postati, če bodo nekteri doma ostajali, kakor so do sedaj navado imeli, namesto, da bi bili k sejam hodili. Srednja stranka bo toraj tu pa tam strašilo malomarnosti in kot taka nam je dobrodošla.

Najnovejši vpliv postave o nedeljskem posvečevanju čutil se bode danes po celi Avstriji po kavarnah, kakor tudi po privatnih hišah, kjer so naročeni na velike nemške časnike, ki tudi v nedeljo oziroma v ponedeljek zjutraj izhajajo in so se do sedaj v nedeljo sostavljali in v nedeljo po noči tiskali. Teh časnikov od slej ne bo več, ker se mora po najnovejši postavi nedelja posvečevati, kar je popolnoma prav. Večernih listov že v nedeljo ne bo zjutranjih pa v ponedeljek ne in tako si bodo čitatelji lahko oddahnili ter nekoliko glavo ohladili.

Pisali smo, ni še ravno dolgo tega, da je bila prošnja Dunajskega društva „Urne“ za fakultativno sožiganje mrličev pri ministerstvu notranjih zadev v sporazumljeni z ministroma bogočastja in pravosodja zavržena. Sedaj so znani tudi bolj natančni vzroki. Najprvo ozirajo se ministri na dose-danji običaj pokopovanja, ki je pri vseh verskih narodih običajen. Vsaka nepotrebna novotarija napravila bi tukaj nepotrebno razburjenost, ktere se je posebno v današnjih časih ogibati. Takoj za tem oglasil se je pa pravosodni minister proti vpeljavi sožiganja mrličev. Sodnija dandanes še le čez leta in leta kakaj tajni pa grozni hudobiji na sled pride. Kolikokrat se zgodi, da ta ali oni z naglo smrtjo

kar so vpili: da so oni le ribiči! Na dani „Allarm“ se je streljalo tudi iz obrežne baterije na eno približajočo se piemonteško fregato, ki se je zadeta v (ladni) trebuh, komaj na visoko morje rešila. Tedaj je bil vhod v tržaško luko dobro zavarovan z ene do druge strani potegnenimi debelimi verigami, kar je bilo dovolj proti tedanji nevkretni leseni sardinski mornarici. Vsih je bilo 18 fregat pri Trstu. Res, mnogo za tedanje malo pa drzno državico Sardinijo!

Ženske se nosijo še vedno v svoji lepi narodni nošnji; le moški, zlasti mlajši rod, je že žalibog zelo opustil to karakteristično narodno nošnjo. So pa slovenski okoličani res pobožno ljudstvo, tudi spoštujejo zelo svoje duhovne, kakor sem se sam prepričal.

Bog vas toraj živi, zveste čuvaje jadranskega morja, moram vam klicati zaradi nezaslužene splošnosti in pozornosti, ktero ste mi skazovali ob velikonočnih praznikih!

Ko so minuli prazniki, sem se poslovil od gostoljubnega velečastitega g. župnika in ker se mi ni o povratku po isti progji na ^{12.10} vzvišeno „postojanko“ ničesa posebnega pripetilo, sklenem te kratke črtice.

M. Mihaeljev.

umrje in ljudje pravijo, da ga je mrtvoud zadel, v resnici ga je pa kak „dober prijatelj“, kteremu je bil ranjki napoti, s strupom s poti spravil. Leta in leta minejo in slučajno kaka malenkost pri morilec obudi sum na hudodelstvo, ktero se je že skoraj pozabilo. Ostanki umorjenega se izkopljejo in na njih se še čez leta in leta vidi, ali je ranjki za strupom umrl ali ne. Kje bi pri sožiganju mrličev sodnija potem tega dokaza iskala? Pač bi se lahko morilec v pest smejal pri pogrebu svoje žrtve, kedar bi se v dimu edini dokaz njegove hudobije v zrak dvignil, če bi se ta novotarija vpeljala. Sploh pa menda poskušana vpeljava sožiganja mrličev nima drugega namena, kakor dobičkarijo, ktere se podjetniki tega nadjajo.

V zasedenih deželah Bosni in Hercegovini je najvažnejši dnevni dogodek otvorjenje železnice Mostar-Metkovič, ki se je v soboto ob 11. uri dopoludne z veliko slovesnostjo v Metkoviču pričelo in zvečer v Mostaru dokončalo. Ob 11. uri odpeljal se je namreč prvi vlak iz Metkoviča s komisijo, dostojanstveniki in drugimi povabljeni proti Mostaru, kamor je došel ob 3. uri popoldne. Ob 4. uri imeli so banket, ob 6. uri pa ljudsko veselico. Od kar svet stoji, je to prva železnica speljana po skalnih gorah hercegovinskih in sijajno spričevalo, da je Avstriji v resnici ležeče blagostanje v zasedenih pokrajinah v deželo priklicati, kolikor se ravno dá po okoliščinah. Dobre ceste in železnice so pa za to v prvi meri neogibno potrebne. Bosna in Hercegovina stoletja in stoletja od Turka pustošeni, dvigujete se po prizadevanji avstro-ogerske vlade ter bote zopet postali v človeški družbi, kar ste pred stoletji že bili — bogati in rodovitni deželi namreč! Avstrija ju je deloma že, deloma pa ju bo še zvezala z ostalim svetom po dobrih cestah, železnicah in po vodi, da bote deležni prometa ob Adriji in Savi. Napredek po onih krajih je pa tudi že očividni. Železnica Mostar-Metkovič dogradila se je z dohodki zasedenih dežel in to je nekaj! Poprej so ti dohodki šli v vedno prazno turško blagajnico, deželi pa niste prav nič imeli, sedaj se pa obračajo na zboljšanje narodnega gospodarstva, kar je prav in pošteno. Le na ta način se bode Avstrija priljubila po onih krajih in se bote Bosna in Hercegovina sami oglasili za priklop k Avstriji, kedar bo govorjenje o tistem, če ne bote poslali sirenskega glasú sosednje Srbije, ki bode zavistno vikala: „Nikarte, nikarte!“ Srbija se namreč sama nadja, da ji te dve deželi v naročje cepnete kot zrel sad, ki je z avstrijsko pridnostjo dozorel.

Danes zvečer odpeljala se bodeta voditelja avstrijske kongijske ekspedicije, dr. Oskar Lenc, profesor na univerzi in pa njegov pristav, mladi geograf Oskar Baumann v Hamburg, od koder pojdeti z Woermanovim parnikom „Ella“ v zapadno Afriko konec tega meseca. Podpore sta dobila veliko in se je v najnovejšem času tudi opravični odbor avstrijskega kreditnega zavoda na Dunaji odločil za podporo s 500 gld., ker se nadja, da bo kongijska ekspedicija ravno tako koristna avstrijski trgovini, kakor geografski družbi sami.

Vnanje države.

Srbski radikaleci si vestno prizadevajo po Bosni in Hercegovini nezadovoljnost širiti in nikake prilžnosti ne opusté, samo, da se jim ponudi za to. Po svojih listih lažejo, da je v Hercegovini že vse za vstajo pripravljeno. Srbi, Turki, kristijani in nekristijani, pravoslavni in katoliki dvignili se bodo proti „ptujemu vsiljencu“ (Avstriji) in ga z združenimi močmi pregnali iz srbske zemlje, kjer nima ničesa iskati. Da so srbski radikaleci gluhi in slepi za naše prijateljstvo, smo že mnogokrat opomnili; da, oni nas tudi ne marajo kot sobratov Slovanov, dokler ne zabavljamo z njimi vred čez Avstrijo. Da bi bil tem ljudem, ki se tudi za srbskega kralja ne zmenijo dosti več kakor za lanski sneg, upor v zasedenih deželah vrlo dobro došel, kjer bi zamogli zopet v kalni vodi ribariti, prav radi verjamemo. Saj se jim ni bati nikake zgube, pač pa se smejo nadjati kolikor toliko dobička! Poleg tega so pa zapeljive sanje o veliki Srbiji, ki jih k temu naganjajo, da bi se najrajši kar danes proti Avstriji dvignili in vse karkoli črno-rumeno zastavo spoštuje, obesiti dali. S takimi ljudmi tudi dober Slovan ne more sočutja imeti, kajti sorodni so z —, naj si vsak sam misli, kakor mu drago. Sicer je pa tudi po Bosni in Hercegovini ravno srbski del prebivalstva tisti, ki vedno toži o nezadovoljnosti pod avstrijsko vlado, češ, da je bilo pod Turki bolje! Le-ti dobivajo svojo podporo iz Belega grada in vedó, kaj delajo. Radikaleci jih podpihujejo in jim tako pot pripravljajo — v senco.

Z Angleškega se do sedaj ne sliši drugega, kakor da bodo konservativci na krmilo stopili in vlado prevzeli. Kraljica je poklicala k sebi Northcota in Salisburyja, ki sta oba priznana vodji konservativne ali „Tories“-stranke. Salisbury je popolnoma zadovoljen, da Northcote sostavi novo ministerstvo, kajti podpirala ga bode vsa stranka najzdatnejše; pri vsem tem bode pa ostal pravi delavni vodja novega ministerstva konservativne stranke vendar-le Salisbury. Salisburyjevo vlado, imenovano Northcote, bodo pa tudi po inostranstvu povsod z radostjo pozdravili. V Berlinu je Salisbury z Bismarkom osebno znan, ker sta se bila natančneje seznanila pri konferenci in si je nadarjen Anglež takoj znal pridobiti spoštovanje in občudovanje sicer pre-

širnega Bismarka. Avstrija bode potrdila, kar se ji bo predlagalo; druge velesile kakor so Francoška, Lahi in Turčija bodo pa vesele, da pride po dolgih in obilnih homatijah vlada na vrsto, ki bo v Egiptu red napravila.

Pisali smo konec minulega tedna, da si Francozi in Lahi v Tunisu zabavljajo in da se je tisto zabavljanje že spremenilo v surovo dejanje. Nek Lah, Tesi po imenu, klesotal je pod glediščem francoskega častnika. Rekli smo tudi, da je vsled tega francoski general Boulanger povelje izdal, da, ker francoski vojniki pred gosposko ne dobé pravice, naj si jo delajo z orožjem v roki v slšnih slučajih sami! Tako povelje je krepko, določno in v deželi, kakor je Tunis tudi vse skozi pomenljivo. Da so ga prebivalci tudi v tem smislu umeli, priča nam strah, ki se je „polentašev“ celó po Laškem vsled tega polastil. V Rimu prvo noč, ko so novico in povelje zvedeli, pravi „patrijoti“ še spati niso mogli. Takoj drugi dan vprašali so v zbornici Mancinija, ki je minister zunanjih zadev, kaj misli vkreniti, da bode francoski general oestro svoje povelje preklical, drugače bodo vročekrvni Francozi še bolj vročekrvne po vrh tega pa še silno neslane Lahe kar poklahi. Mancini je priznal, da se povelje tudi njemu silno nevarno zdi in se je zaradi njega že naravnost na francosko vlado v Parizu obrnil. Postopanje Boulangerjevo je škodljivo in tudi proti npravnosti, pravi Mancini dalje, in konečno še zbornico zagotavlja, da se ji ni treba bati, minister Freycinet je obljubil za red skrbeti, kakor tudi na to gledati, da se enake reči ne bodo več godile.

Izvirni dopisi.

Iz Škofje Loke, 13. junija. Na Gorenjsko gredé so se mil. knezo-škof pomudili nekoliko pri nas ter so obiskali tukajšnji uršulinski samostan. Akoravno so v samostanu še le v četrtek zvedeli, da jih bodo mil. knezo-škof s svojo navzočnostjo osrečili, so vendar vse prostore prav okusno ozaljšali z vencí, napisí in cveticami. Na postaji sta jih pričakovala vis. č. g. dekan in nunski gosp. katehet. Ko so se med slovesnim zvonjenjem pripeljali v mesto, sta jih pred nunsko cerkvijo pozdravila nunski g. oče in mestni g. župnik. V cerkvi so bile vse učenke praznično, večinoma belo oblečene. Mil. knezo-škof so potem maševali, in po sv. maši se jim je vsa tukajšna duhovščina pod vodstvom g. dekana poklonila.

V notranji šoli jih je pozdravila gojenka z daljšim, nalašč v ta namen zloženim vezanim govorom. Mil. knezo-škof so prav lepo poprijeli glavno misel poezije: „missus es“ ter jo v daljšem govoru obrnili na gojenke. Tudi one so poslone od starišev v samostan, da bi se pripravljale na resnobnost življenja, da bi si bistrile um ter blažile srce. Kadar bi se jim zdelo težavno popustiti igrače ter se poprijeti učenja, kadar bi jim ne dišalo vbogati, vpogniti volje svoje hišnemu redu, naj si mislijo: „missus es“; poslana sem semkaj, da bi se učila in vbogala. Prav ljubeznjivo so jih opominovali k pokorščini, pobožnosti, delavnosti, posebno tudi k zatajevanji lastne volje, kar jim bo pozneje hasnilo v vsih okoliščinah življenja, da ne bodo omagale v premnogih nevarnostih, ktere žensko mladino obdajajo.

Pomenljive žive podobe in muzikalične produkcije so vsim navzočim jako dopadle ter kazale veliko, vsestransko spretnost in izurjenost častivrednih učiteljic in gojenk.

Naposled so si tudi ogledali nove prostore zunanje šole. Tudi tukaj jih je učenka v lepem slovenskem govoru pozdravila ter prosila blagoslova; tudi tukaj so mil. knezo-škof opominovali učenke k pridnosti, pobožnosti in hvaležnosti do čč. učiteljic. Kakor dober pastir, kakor ljubeznjivi oče so se prijazno vrtili med malimi ovčicami. Ko so v sobi za pevske vaje učenke prepevale domače pesnice, so bili mil. knezo-škof posebno veseli in po njih izredni prijaznosti osrčene Ločanke so upale prositi: no, še eno! Vse je bilo veselo in zadovoljno.

Mil. knezo-škof so se ob 1/2.12. uri odpeljali iz mesta na Bled. Bog daj tako krasno vreme, kakor smo ga danes imeli in milostljivi gospod bodo imeli prilžnost se prepričati, da je Gorenjska res krasna in da jim je ljudstvo prav iz srca vdano.

Z Dolenjskega, 14. junija. Kdor je stopil pretečeni petek 5. t. m. v naše prijetno mestice Kostanjevico, bi bil na prvi pogled sodil, da je mesto zadela kaka nesreča, tako je bilo vse potrto in klaverno, vsaj se pa taka volitev, kakor g. prof. Šukljeja, tudi po pravici sme in mora prištevati med nesrečo in še sramotno nesrečo. Te nesreče niso toliko krivi meščani sami,

kakor oni, ki so od ljudstva plačani, v prvi vrsti dolžni skrbeti za njegov blagor in mir, in ravno ti so napačili vse svoje žile, da so begali mirno ljudstvo, katero bi bilo tudi pri volitvah ostalo mirno, da kandidati samo razvijó svoje programe in te priporočajo z mirno besedo kakor se olikanim spodobi. Še preden je bil sklenjen poprejšnji državni zbor, je pridrdral k nam iz Ljubljane neki vladen mož, ki je svojo agitacijo provzročil za vlado pomenljive besede. Ako vlada uradnike potrebuje, kako jih zamore po cele dneve tako okrog pošiljati, ako pa ne, čemu jih plačujemo? Po slučajih sem bil takrat v Kostanjevici in teh besed nisem le enkrat slišal. Pa to je bil še le začetek tega, kar je imelo priti, in kar pod sedanjo konservativno vlado gotovo nismo pričakovali, gotovo še najmanj pa, da bodo tako visoki uradniki kakor n. pr. okrajni glavarji ubogo ljudstvo begali, da na zadnje ni vedelo kaj storiti. V prvi vrsti je agitacija za Šukljeja veljala tukajšnjemu županu, do zdaj obče spoštovanemu gosp. Severju, ki se je žalibog dal premotiti, da je zoper svoje someščane potegnil in se sam vrezal globoko v svoje lastno meso. Tudi o pomočkih, kakoršnih so se posluževali Šukljejevi agitatorji, niso bili ravno izbirčni. Gosp. okrajni glavar sam je po Kostanjevici, dozdej menda še katoliški, izvzemši morebiti par uradnikov nižje vrste, iskal zaničevaje papeževih vojakov, hotel tamkaj tudi videti papeževo zastavo. Ali je visoki gospod pomislil, da neverski strup, ki od zgoraj kaplja je najbolj nevaren? Toda zmaga mora biti, naj bo cena še tako visoka, in poseglo se je naposled pri ožji volitvi po najbolj zavrženem pomočku, podkupljivosti. Kako bode g. profesor delal za blagor svojih mest, katerim je že pri izvolitvi dosti škodoval, izvzemši sramoto, je dovolj menda že sovrastva med someščane zasejanega, kajti ob 7. uri smo bili še največji prijatelji in ob 11. uri najhujši sovražniki, mi je izrazil neki volilec. Ali g. profesor še vé, kaj je on pisal v svojem članku „Naša javna moralnost“: „Gorjé onim zapeljivcem, kateri iz sebičnih ali nizko strankarskih ozirov svoje javno delovanje zlorabijo v to, da begajo narod, da pačijo naravní njegov čut za pravo in moralo.“ Resnično vsaka besedica vredno plačilo, s katerim gosp. profesor obsoja svojih pristašev agitacijo. Mar li je gosp. profesor takrat mislil, da piše sam za-se?

Iz Kostanjevice na Dolenjskem, 12. junija. Prvi pogoj „dobre kapljice“ se lepo izvršuje. Trta po vinogradih cvete in duhti, da je veselje, podpira in pospešuje jo pa najlepše vreme. Vinogradi kažejo srednje dobro, pa naj bi že kapljica vsaj dobra bila! Kaj družega veselega vam pa ne morem poročati.

Komaj so v nedeljo sv. Trojice pri sv. Križu iz vode potegnili nesrečnico, ktera je tukaj v vodo skočila, in bila v njej skozi celih 10 dni, že je naše mestice zadela druga nesreča. Kakor ste ravnokar poročali, se je usmrtil tukajšnji davkar, g. Rose, in sicer ne obesil, kakor vam je bilo poročano, ampak v bližnjem gozdiču si je z britvijo prerezal vrat in žile na rokah. Kaj bi bilo vzrok žalostnemu činu, je težko uganiti. Blagajnica, kakor se čuje, je popolnoma v redu, zapustil je še celó nekaj lastnega premoženja. Da bi se mu bilo v glavi zmešalo, ni verjetno, kajti naredil je svojo oporoko, imenoval svojim otrokom jeroba, pustil svojemu pristavu pismice, kje se bode najdlje njegovo truplo itd. Vsekako žalostno in čudno, da ravno možje, kateri imajo opraviti z blagajnicami napolnjenimi z mamonom, tako žalostno končujejo, čeravno blagajnice niso okradli.

Iz Katinara v Tržaški okolici, 13. junija. V letu 1785 je bila ustanovljena obširna neodvisna kuracija na Katinari. Premišljevalo se je, kako bi se stoletnica ustanovitve spodobno praznovala in premilostljivi gosp. škof so misel izrazili, da bi se stoletnica najbolje praznovala, ako se napravi misijon. Ker je pa misijon vendar-le s stroški sklenjen in je ljudstvo v tem letu že obilo stroškov z napravo novih zvonov, nove ure, strelovoda itd. imelo, smo se skoraj strašili novih stroškov.

Vendar le-ti pomislili so brzo izginili, misleč, ker smo že toliko zmagali, bomo zmagali še le-to z božjo pomočjo, posebno, ker gré za zveličanje naših duš in za čast Božjo. Sklenjeno, storjeno! Ljudje so vsi vneti za sv. misijon, zamore se tedaj obilo dobrega sadú pričakovati.

Naprošen je bil znani, za izveličanje duš ves goreči in neumorno delavni govornik, prečast. oče Fr. Doljak iz družbe Jezusove, naj bi težavno delo,

namreč sv. misijon na Katinari vodil, kar je tudi z veseljem sprejel.

Prišel je imenovani gospod dne 31. maja in končal sv. misijon 7. junija. Imel je dve nedelji in na praznik Sv. R. T. po tri govore, druge dni pa po dva in sicer zjutraj ob 5. in zvečer ob 7 uri. V govorih je izveličalne resnice prostemu ljudstvu povsem razumljivo in tako ganljivo oznanoval, da je včasih glasno jokalo. Imel je pa tudi prekornostne in dokaj podučljive nauke za vsak stan posebej.

Po veselji, s katerim je ljudstvo oznanilo sv. misijona sprejelo, se je zamoglo sklepati na obilno vdeležbo in zamoglo pričakovati obilno dobrega sadú, in naša nada ni bila prazna. Vdeležilo se je sv. misijona toliko ljudi, da je bil tudi prostor okoli cerkve napolnjen, posebno pa zadnje dni se je kar trlo, in bilo je bizo 1400 spovedancev.

Do solz ginljiv je bil prizor že prvi dan pri izročitvi županije od strani g. župnika preč. očetu, ki ga je prosil, naj bi pomagal njemu izročene neumrjoče duše rešiti in težki odgovor pred Bogom polajšati; ali še bolj presunljiv pa je bil prizor pri sklepnem govoru, ko smo slovesno krstno obljubo ponovili. Po odločnih glasnih odgovorih se smé soditi, da obljuba ni bila samo na jeziku, temveč da prišla je v resnici iz srca in trdne volje. Pretresel je le-ta prizor še tako neobčutljivo srce, zato pa je bil tudi glasen jok po cerkvi in zunaj cerkve, da je moral govornik skoraj prenehati. Malemu še nedolžnemu otroku, kakor tudi že osivelemu starčku so se solze udrle, ko je preč. g. slovó jemal.

Milostljivi g. stolni prošt, dr. Janez Šust, blagoslovlili so z obilno asistenco misijonski križ, kateri obredi so dokaj pripravní človeško srce omečiti.

Da moje poročilo ne bode predolgo, rečem le z najtrdnjšim prepričanjem, da tak misijon ne more ostati brez obilo dobrega sadú. Spovedniki vedó, koliko nesrečnežev, ktere je že veliko let nemirna vest grizla, bilo je potolaženih; koliko odkritosrčnih spoved vsega življenja se je opravilo in s tem neveljavnih popravilo. V zagotovilo, da ljudstvo v trdno storjenih sklepkih ne bode omahovalo, temveč da bode skrbelo svojo neumrjočo dušo rešiti, naj nam služijo obilo prelite solze. Naj bi se le sveti sklepi ne pozabili.

Da, vsakemu dušnemu pastirju, kateremu je kolikaj mogoče, bi svetoval napraviti sv. misijon, ker zdaj sem povsem prepričan kako o času sv. misijona posebna milost Božja srca najtrdovratnejših zastaranih grešnikov meči. In naj bi ne bilo družega dobička, je ta velik ter truda in dela vreden, da veliko število neveljavnih spovedi se takrat popravi, ko bi se sicer znabiti nikoli ne popravile.

Vsi pa, ki smo se sv. misijona vdeležili, se iz globočine srca zahvaljujemo najprvo Bogu za duhovne dobrote, ktere nam je v teh milosti polnih dneh podaril, potem pa premilostljivemu g. škofu, za modri očetovski svét in pa prečast. očetu Fr. Doljaku za veliko nam storjeno dobroto. Niste nam prinesli sicer zlata in srebra, prinesli ste nam pa, kar je največ vredno, mir, tolažbo in milost božjo. Bog pa predobrotljivi naj Vas ohrani še mnogo let krepkega na duhu in na telesu, da bote zamogli še mnogo žalostnih sre potolažiti in mnogo duš iz satanovih verig greha iztrgati. Bog plačaj!

Domače novice.

(Umeščevanje g. Petra Grasselija) za Ljubljanskega župana bilo je danes ob 11. uri popoldne. Povabljeni bili so: mestni odbor, mestno učiteljstvo, mestno uradništvo, duhovščina in profesorji. Vsi zbrani prišli so v gali. Zastopniki vlade vdeležili so se slavnosti v uniformi. Gosp. deželni predsednik baron Winkler pozival je novo izvoljenega župana Grasselija na prisego, katero je taisti v slovenskem in nemškem jeziku napravil. G. baron Winkler je župana nagovoril, da naj se strogo drži vedno postavne poti ne oziraje se ne na levo ne na desno; obžalovaje opazil pa je g. deželni predsednik, da niti jednega zastopnika nemške stranke ni bilo navzočega. G. župan se je zahvalil in je konečno vsem gospodom odbornikom, kakor tudi mestnim učiteljem in učiteljicam v roko segel. Mestna dvorana je bila iz tega ozira jako okusno ozaljšana.

(Javne tombole) vdeležilo se je večeraj več nego 5000 ljudi na kongresnem trgu in še ni bilo vseh, ki so listke kupili, temveč se jih je mnogo nadomestovati dalo. Ob 1/2 4. uri jela je igrati vojaška

godba in je svirala do 3/4 na 5. Malo pred 5. uro začela se je tombola. Terne so bile takoj vse zadete. Zadeli so jih po 5 gold.: Ana Lubej, uradni sluga Klopčič, Šušteršič, Vernik in Maciui. — Štirim kvaternam tudi ni bilo treba dolgo čakati na odrešenje in so prišle v posest: Maliča, Kulhaneka, dijakov Gnjezde, Aleša in Erjavca (ki so se razdelili), Komana in Reicha. Dobil je vsak po 10 gold. Več časa potrebovalo se je, preden so kvinterne dobile svoje ljudi. Prvi dve zadela sta po 20 gold.: Detela in Šušter, tretjo pa topničarji Arvoj, Marbota in Jerina, ki so si jo razdelili. Prva tombola za 100 gold. bila je zopet v „kompaniji“. Zadela sta jo gospa Poljanšekova in c. kr. brambovski major g. Breskvar, ter sta se razdelila; po drugo sta prišla železnični čuvaj Dornik in poštnega uradnika sin, Vidic, ki sta si tudi razdelila 50 gold. Veselo zavriščala je mladež, kedar se je nekdo s praznimi rokami vrnil. Prišel je bil namreč dobitnik napovedovat s številkami, ki še niso vlečene bile. Sicer se je pa vrlo lepo vršila brez vsakega najmanjšega nereda. Naj bi se pač taka tombola na javno korist večkrat napravila, večerajšnje obiskovanje nam spričuje, da je ljudem všeč.

(Vreme,) pravijo, da bo ostalo še nekaj dni lepe, ker se je zrak po celi osrednji Evropi enako sogrel. Barometer na zapadu po malem pada, vsled tega se nam je nadjati lahkotnih iztočnih vetrov in jako toplega vremena.

(Veterani) imeli so večeraj svoj veliki shod, ki so ga s službo božjo pri sv. Jakobu začeli ob 8. zjutraj. Po sv. maši sošli so se na rotovži, kjer jih je predsednik g. Mihalič jako toplo nagovoril razlagaje jim delovanje v minoli desetletni dobi. Zborovanje se je začelo in končalo z živahnimi „živio“ in „slava“ presvitlemu cesarju. Za načelnika izvojen je bil zopet g. Jurij Mihalič, magistratni koncipist in tudi drugi odbor je večinoma ostal.

(Rokovnjači) na Gorenjskem vkradli so že zopet dva velika vola večeraj zjutraj blizo Kranja. Vse orožniške postaje in Ljubljanski mestni magistrat so dobili tatvino telegrafično naznanjeno. To je pa vendar že od sile, tolikošna predrznost! 150 Gorenjcev z 14 orožniki gré v petek rokovnjače lovit in so se menda prazni vrnili, ker se nič ne čuje. Kakor nalašč pa zato, v odgovor na to zopet par volov zmanjka. Sicer pa po Ljubljani romarji pripovedujejo, ki iz Brezja od „Marije pomagaj“ prihajajo, da toliko cigánov ni kmalo videti, kakor ravno po Gorenjskem ob veliki cesti.

(Razpisana) je služba c. kr. okrajnega tajnika, oziroma kancelista, v IX. razredu pri c. kr. politični oblastniji na Kranjskem. Prošnje do 15. julija na c. kr. deželno predsedništvo v Ljubljani.

(„Šaljivi Slovenec“) Zbirka najboljših kratkočasnic iz vseh stanov. Nabral Anton Brezovnik, učitelj. Pod gorenjim naslovom prišla je pred kratkim v Ljubljani na svetlo knjiga v mali 8°, obseza 192 strani. Natisnila in založila sta jo Ig. pl. Kleinmayr in Fed. Bamberg v Ljubljani. Cena jej je mehko vezani 60 kr. Gospod pisatelj gotovo ni imel malo truda pri zbiranju kratkočasnic in smešnic, preden je vse nabral, jih opilil ter potem primerno razvrstil za vsak stan posebe. Gotovo mu bode vsakdo hvaležen za njegovo delo, saj bode čitajoč podane smešnice preživel marsiktero uro veselo, zginila mu bode za trenotek skrb za vsakdanji pičli kruh, razvedrilo se mu bode lice in telo njegovo prošinjeno bode nove moči. — Mi moramo knjižico, koja se odlikuje z jako všečno vnanjostjo, vsakemu najtopleje priporočati. Namen knjižice te je, čitatelja razveseljevati in mu kako grenko uro osladiti, kar bode tudi gotovo dosegla ter tim načinom nagradila male stroške, koje knjižica stane.

(Razpored koncerta „Slovanske čitalnice v Trstu“) kateri bode dné 20. junija 1885. 1. Horny: Popotnica po slovenskih narodnih pesnih; svira vojaška godba. — 2. I. pl. Zajc: Overture k operi „Mislav“; svira vojaška godba. — 3. Tovačovsky: „Bože živi“; poje zbor. — 4. Thomas: Romanca iz opere „Mignon“; svira vojaška godba. — 5. I. Bendl: „Svoji k vpojim“; zbor. — 6. Meyerbeer: „Fackeltanz“; svira vojaška godba. — 7. I. Kocijančič: „Oblačku“; zbor s samospévom in dvospévom. — 8. Balfé: Duett iz opere „Ciganka“; svira vojaška godba. — 9. I. pl. Zajc: „Zrinski Frankopan“; zbor. — 10. Ambrož: Potpourri „Operettenschau“; svira vojaška godba. — Po dovršenem koncertu bode ples. — Začetek ob 8. uri zvečer.

